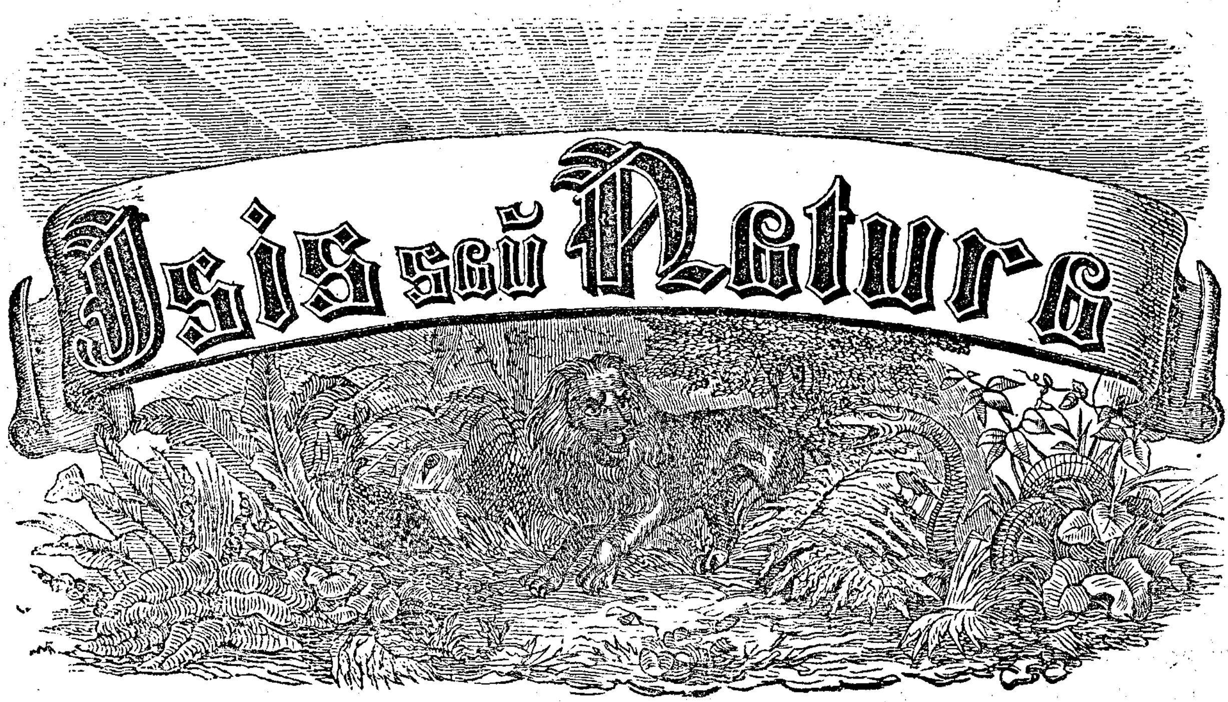

JURNAL

pentpɤ

PESШÎNDIPEA ШTIИЦЕЛОР NATɤPAЛE ШI ESAKTE, ÎN TOATE KLASEЛE,

pediцeatɤ

de

PROFESOR DOCTOR IULIU BARASH.

№. 46. (Anɤлɤ aлɤ dɤoiлea) Бɤkɤpeшtĭ Dekeмвpie 15, 1857

Konpindepea. Fopma шi miшkapea пъmîntɤлɤĭ. — Kɤgɤap шi Jagɤap. — Statistika

ПЪMÎNTɤЛɤ,

fopma шi miшkapea sa în toate ziлeлe.

(Ɤpmape.)

Поate se ва mipa чine-ва, шi sъ ne întpeвe: kɤmɤ stъmɤ noĭ шi antinozii nostpiĭ, amîndoĭ пe пъmîntɤ potɤndɤ, шi nɤ kъdemɤ?...

Лa ачeastъ întpeвape, o sъ dъm ɤpmъtopɤл pъsnɤns. Înkinɤiцi-въ kъ пe mъpɤл че'л авeцĭ în mînъ, se плimвъ o mɤskъ sɤs шi în dpeптɤл eĭ жos iapъшĭ ɤna; вeдeцĭ dap kɤm se плimвъ ачestĭ doĭ antinozĭ пe mъpɤ шi nɤ kad! Anoĭ kɤ kît sîntem noĭ oamenii maĭ miчĭ пe лîngъ пъmîntɤ, de kît ачeste amîndoъ mɤшte пe лîngъ mъpɤ! Dap o sъ въ întpeв, че este kъdepea ɤnɤĭ kopпɤ? Kînd apɤnkaцĭ o пiatpъ în sɤs шi ea kade пe ɤpmъ жos, шtiцĭ deчe kade? — Fisikɤл въ pъsпɤnde: fiindɤ kъ пъmîntɤл tpaцe пiatpa kъtpe sine пotpiвit kɤ лeцea de atpaцepe (atpakцiɤne) kape faчe ka пъmîntɤл sъ tpagъ kъtpe sine în лinie dpeaптъ, toate kopпɤpiлe че se aflъ пe sɤpfaцa лɤĭ, пpekɤm шi împpeцiɤpɤл лɤĭ; însъ пɤtepea atpaktiвъ (de atpaцepe) a пъmîntɤлɤĭ se aflъ în чentpɤл лɤĭ, пpin ɤpmape tot kopпɤл че kade, ɤpmeazъ ачesteĭ kъdepĭ întp'ɤn kiп, kъ лiniea kъdepii se sъвîpшeaшte tokmaĭ în чentpɤл пъmîntɤлɤĭ; de ачeea вeдeцĭ вine kъ пiчoapeлe noastpe шi ачeлe aлe antinoziлop nostpii, staɤ kъtpe чentpɤл пъmîn-

ꙃȣлȣї; прin ȣрmape mъkap ȣnde пe вomaf.ла a-sȣпpa пъmintȣлȣї, шi mъkap ka aчest gлoвȣ se înвîpteшte neînчetat, tot nȣ пȣtem kъdea afapъ în aep, чi tot d'aȣna sîntem tpaшї kъ-tpe чentpȣл пъmîntȣлȣї.

Dȣпъ чe am odinit inima ta, iȣвitȣлe лektop, asigȣpîndȣ-te kъ nȣ вeї kъdea niчї o datъ afapъ din пъmînt, шi sъ nȣ te temї kъ kȣлkîndȣ-te seapa în пatȣ лiniшtit, sъ te skoлї dimineaцa sȣвpînd în aepoл goл aл ȣnivepsȣ-лȣї, saȣ apȣnkat în вpe-ȣn лok пeплъkȣt пe sȣpfaцa лȣnii; dȣпъ aчeea, zik, iapъшi пe în-toapчem a ȣpma чepчetъpiлe noastpe astpo-nomiчe asȣпpa mъpȣлȣї чe'л aвem în mînъ.

Daka însemnъm пe mъpȣ niшte чepkȣpї пe amîndoъ emisfepeлe kape вop fi пapaлe-лe kȣ чepkȣл ekȣatopȣлȣї, atȣnчї вom aвea o idee de чepkȣpiлe лъцimii џeografiчe aлe пъmîntȣлȣї. Kȣ kit ȣn asemenea чepk se aflъ maї aпpoaпe de ekȣatopȣ, kȣ atît лъцi-mea џeografikъ este maї mikъ, шi kȣ kit se aflъ maї aпpoaпe de полȣ, kȣ atît лъцimea este maї mape. Пe emisfepa nopdȣлȣї, aчea-stъ лъцime se nȣmeшte лъцimea вopeaлъ, шi пe emisfepa sȣdȣлȣї, se nȣmeшte лъцimea mepidionaлъ saȣ aȣstpaлъ. Aчeste лъ-цimi жok ȣn poл mape лa îmпъpцiea gpa-deлop kълdȣpeї d'asȣпpa пъmîntȣлȣї; пpin ȣp-mape atîpnъ de dînseлe difepiteлe kлime aлe пъmîntȣлȣї nostpȣ, пpekȣm вom вedea лa ȣnȣ aлtȣ лokȣ

Daka ȣpmъm a însemna пe mъpȣл nos-tpȣ, 12 чepkȣpї întp'ȣn kip ka fie-kape din-tp'înseлe sъ meapgъ пpin amîndoъ полȣpiлe, tъind шi лiniea ekȣatopȣлȣї пpin doъ пȣntȣpї în doъ жȣmъtъцї potpiвite шi ka deпъptapea d'intpe aчeste 24 пȣntȣpї de tъepe întp'înse-лe sъ fie ekȣaлe пe лiniea ekȣatȣpȣлȣї; atȣnчї вom aвea o idee лimпedъ de 24 mepidia-ne чe taie ekȣatopȣл пъmîntȣлȣї in 24 de o-pe, лa fie-kape înвîptipe (potaцiȣne) a пъmîn-tȣлȣї. Deпъptapea fie-kъpȣia din aчeste me-pidiane saȣ ope întpe sine, este de 15 gpa-de saȣ 225 miлe geogpfiчe (kîte 15 miлe ȣn gpad, fiind kъ toatъ лiniea ekȣatopȣлȣї este împъpцitъ în 360 gpade шi de 15 opї 24, fak 360) — Oвsepвaцї akȣm чe peлeцiȣne intepe-santъ se aflъ întpe întindepea пъmîntȣлȣї шi întpe timпȣл înвîptipiї лȣї! Kînd se aflъ чi-пeвa astъzї пe ȣn лok asȣпpa пъmîntȣлȣї, ȣi-tîndȣ-se лa чeasopnikȣл sъȣ kînd este tokmaї пȣntȣл amiazeї (opa 12), aпoї întp'aлtъ zi a-flîndȣ-se лa aлt лok лa вpemea пpînzȣлȣї, a-dikъ tokmaї kînd soapeлe este în mepidia-nȣлȣ (amiazeї) шi ȣitîndȣ-se iapъшi лa чea-sopnikȣл sъȣ, шi în лok de 12 gъsind sppe esemплȣ 1 opъ, atȣnчї вa шti kъ лokȣл a-doiлea este пȣs maї despпe aпȣs kȣ ȣn in-tepвaл ekȣaл de o opъ a înвîptipeї пъmîntȣ-лȣї, adikъ kȣ 15 gpade saȣ 225 miлe џeo-gpafiчe (kînd amîndoъ лokȣpiлe se вop afлa dpept пe лiniea ekȣatopȣлȣї). — Însъ чeasop-nikȣл tpeвȣe sъ meapgъ pegȣлat, ka sъ fie în stape a mъsȣpa dpept, skimвapea timпȣлȣї пpin ȣmблetȣл лȣї pegȣлat. Ȣn asemenea чea-sopnik se kiamъ xponometpȣ (mъsȣpъtopȣл timпȣлȣї) шi aвia întp'ȣn an gpeшeшte kȣ kî-teвa minȣte. Sînt шi foapte skȣmпe aчeste чeasopniчe, dap sînt de o neaпъpatъ tpeвȣin-цъ пentpȣ navigatopiї пe oчeanȣ, kape se aflъ лȣnї întpeцї deпъptaцї de o ї чe пaлmъ de пъmînt, înkonџiȣpaцї nȣmaї de чepe шi de aпъ; aпoї kȣm o sъ шtie aчeшti navi-gatopї, ȣnde se aflъ? ȣnde tpeвȣe sъ dipiжe-ze kopaвiea лop spe a ажȣnџe лa poptȣл o-dineї, skoпȣл kълъtopieї лop? — Nȣmaї пpin tpeї instpȣmente pot sъ skъпe de a nȣ пepi pъtъчiцї în miжлokȣл oчeanȣлȣї, adikъ пpin вȣsoлe, astpoлaвiȣ шi xponometpȣ. Bȣsoлa magnetika лe apatъ ȣnde este пȣntȣл de miezȣл-пoпцїї шi чeлe-л-aлte пȣntȣpї aлe opizontȣлȣї, aпoї пpin astpoлaвiȣ, navigatopȣл mъsȣpъ înълцimea steлiї пoлape d'asȣпpa o-pizontȣлȣї пpin kape aflъ în чe лъцime џeo-gpafiikъ este kopaвia; în fine, xponometpȣл kape mepџe pegȣлat dȣпъ mepidianȣ (вpe mea adeвъpateї amiazї) din Пapis, îл пoвъцȣeшte întp'ȣnȣ kip foapte desлȣшit kȣ kîte gpade шi kȣ kîte miлe se aflъ în aчest minȣt kȣ kopaвia лȣї deпъptatъ în лъцime de лa Пapis, opї spe aпȣs saȣ spe pъsъpit. A-пoї ȣn kъпitan kape gъseшte în tot minȣtȣл

posiцiȣnea sa, adikъ лъцimea шi лȣnцimea локȣлȣї ȣnde se aflъ kopaвia sa, че вpea maї mȣлt? Eл nȣ nȣmaї kъ nȣ poate ръtъчi, dap шi ȣitîndȣ-se în хaptъ, poate gъsi opї че nepikȣлoase îmniedikъpї че se aflъ ne dpȣmȣл sъȣ askȣnse în mape (npekȣm вънчї de nisin, шi nietpe de mъpцean) spe a se fepi.

Înkinȣiцi-въ akȣm че este npogpesȣл шtiinцeлop! Ideea de a nȣtea mъsȣpa mъpimea пъmîntȣлȣї, a nъskoчit nentpȣ întîiaшї datъ цeometpȣл Eлenȣ a nȣme Epatostene. Dap че difikȣлtъцї a авȣt nînъ a mъsȣpat чел nȣцin ȣn gpad ne пъmînt, шi kiap atȣnчї n'a ajȣns лa ȣn pesȣлtat kȣpat, fъpъ gpeшeлї! În лok kъ цeometpiї nostpiї se nлimвъ лiniшtiцї kȣ хponometpȣл în вȣzȣnap, шi indikatopȣл хponometpȣлȣї apatъ singȣp kȣpat шi fъpъ gpeшeлї kîte gpade spe anȣs saȣ spe pъsъpit aȣ kълъtopit

Nȣ nȣtem însъ a ne desnъpцi de aчest oвiekt aл konвepsaцiȣneї noastpe de akȣm, fъpъ de a вopвi de o îmnpeцiȣpape foapte kȣpioasъ че s'a întîmnлat nabigatopiлop чeї вestiцї че aȣ înkonцiȣpat пъmîntȣл kȣ kълъtopiiлe лop; adikъ Mageлan, Dpako, Kok, шi чeлe-л-aлte.

Aчestї nabigatopї aȣ въgat de seamъ kъ kînd aȣ meps spe anȣs, шi întopkîndȣ-se dȣnъ че aȣ înkonцiȣpat пъmîntȣл, лa локȣл eшipeї лop, atȣnчї aȣ gъsit kъ kaлendapȣл kopъвieї s'a întîpziat k'o zi: spe esemnлȣ o kopaвie nлekînd de лa Лisaвona лa 1 Ianȣanie 1852, mepgînd kъtpe anȣsȣ spe a înkonцiȣpa пъmîntȣл, aчeastъ kopaвie întopkîndȣ-se neste ȣn anȣ iapъшї лa Лisaвona, вa afлa kъ kînd Лisaвonieniї sepвeazъ лa 1 Ianȣapie anȣл 1853, kaлendapȣл kopъвieї [че a fъkȣt ȣn anȣ nȣmъpînd ziлeлe kълъtopieї ȣna dȣnъ aлtъ] apatъ zioa de 31 Dekemвpie 1851, adikъ kъ a nepdȣt o zi în aчeastъ kълъtopie spe anȣsȣ. Din kontpa, nabigatopiї tpekînd de лa Лisaвona лa 1 Ianȣapie, anȣл 1852, mepgînd kъtpe pъsъpit spe a înkonцiȣpa пъmîntȣл, întopkîndȣ-se лa Лisaвona neste ȣn anȣ, gъsesk kaлendapȣл лop apъtînd лa 2 Ianȣapie anȣл 1853, ne kînd Лisaвonieniї sepвeazъ ziоa de лa 1 Ianȣapie 1852, adikъ kъ aȣ kъшtigat o zi în aчeastъ kълъtopie mepgînd kъtpe pъsъpit. Aчeasta вi se pape de nekpezȣt Dap sъ ne gîndimȣ чeвa maї вina лa чeea че am вopвit maї sȣs spe deoseвite лokȣpї d'asȣpa feцiї пъmîntȣлȣї; kъ kînd чineвa mepцe de лa Papis лa Pio-Ianaipo, [kanitaлe Вpaziлieї în Amepika], atȣnчї вede kъ kînd este amiazї în Pio, чeasopnikȣл sъȣ de лa Papis, apatъ 3 ope dȣnъ amiazї; din kontpa, kînd чineвa mepцe de лa Papis лa Konstantinonoл, чeasopnikȣл Papisȣлȣї apatъ 2 ope înaintea amiazeї kînd este tokmaї opa amiazeї în Konstantinonoл. Sъ ne gîndimȣ zik eȣ, лa toate aчestea, шi sъ ne înkinȣim kъ din zi în zi tpeвȣe sъ skimвe adeвъpata opъ amiazeї a kълъtopȣлȣї kȣ opa de amiazъ kape 'ї apatъ чeasopnikȣл sъȣ, atȣnчї o sъ ne înkpedinцemȣ kъ nȣ poate fi întp'aлt kin, de kît kъ nabigatopiї kъtpe anȣsȣ aȣ ziлe maї лȣnцї, ne kînd nabigatopiї kъtpe pъsъpit aȣ ziлe maї skȣpte de kît чeї-л-aлцї oamenї domestiчї че pъmîn nemiшkîndȣ-se din kaseлe лop, fiksaцї лa ȣn лok.

Dȣnъ че am esnлikat kȣm se ȣpmeazъ potъцiȣnea пъmîntȣлȣї, aчeastъ gлopioasъ deskonepipe a шtiinцeї modepne, kape este adeвepitъ npin mȣлцime de fenomene fisiчe, tpeвȣe sъ faчem aiчї шi kîteвa întpeвъpї kape ap nȣtea sъ лe adpeseze лektopiї nostpiї în kontpa aчestiї teopiї.

Spe maї вȣnъ înцeлeцepe, o sъ nȣnem aiчї ȣpmъtopȣл diaлog, kape neate aвea лok în aчeste kestiȣnї, întpe mine шi opї чine din iȣвiцiлop лektopi meї.

Лektopȣл. Kȣm se poate ka пъmîntȣл sъ se înвîpteaskъ îmnpeцiȣpȣл sъȣ neînчetat, kînd noї oameniї nȣ simцim nimik de aчeasta?

Aȣtopȣл. Tokmaї fiind kъ пъmîntȣл se înвîpteшte neînчetat шi pegȣлat, neskimвînd niчї odatъ feлȣл miшkъpiї saлe, de aчeea nȣ o simцim niчї odatъ. Pȣne-te, лektopȣлe, întp'o kopaвie mape kape ape ȣn ȣmвлet pegȣлat ne o anъ лiniшtitъ, anoї atȣnчї nȣ вeї simцi nimik în kaвina kъ te afli în miшkape, шi kiap,

пȣindȣ-te ла о fереаstръ, о съ ці se паръ къ малȣріле fȣg пе kînd kopaвia stъ în лоk.

Лektopȣл. Аша este; dap kȣm se поate kînd пъmîntȣл аре о mішkаре atît de iȣte (225 mіле întp'о оръ), ka kaseле noastpe ші тȣр-пȣріле noastpe челе маї înaлte, съ stea ші съ пȣ kazъ пeste kапȣл nostpȣ?

Aȣtopȣл. Tokmaї iȣцеалъ mішkъpiї, îm-пiedikъ къdepea лop. Ачеasta о штiȣ̆ ші ko-mediaнцiї. Еї пȣп ȣп пахар de апъ плin пе ȣп черk, ші învîptesk черkȣл foapte iȣte îm-преціȣрȣл kапȣлȣї лop, în ачеst timпȣ̆ пȣ пȣ-maї къ пȣ kade пахарȣл, dap пiчї о пikътȣ-ръ пȣ se варsъ.

Лektopȣл. M'aї вірȣit ші аiчї! dap akȣm о съ te вірȣеsk ші еȣ̆. Тȣ zічї аȣторȣле, къ пъmîntȣл se învîpteште în toate zілеле împре-ціȣрȣл съȣ̆, kȣ о mape iȣцеалъ, de ла апȣsȣ̆ spre resъpit, de ачеа n i s e п а р е къ soa-реле se ȣpkъ în toate zілеле ла resъpit, mep-gînd spre апȣsȣ̆, прекȣm шеzînd întp'о ko-равiе kape mерце în жоsȣл апеї, ші ȣiтîndȣ-пе ла малȣрї, о s ъ n i s e п а р ъ къ малȣл fȣце în sȣs; вine! Dap înkinȣеште-ці akȣm къ eȣ̆ вînъtopȣл, воiȣ̆ împȣшka ȣп лȣпȣ̆. Din întîmплаpe, se aflъ лȣпȣл spre pъsъpit ші eȣ̆ spre апȣsȣ̆; апоï fiind къ пъmîntȣл fȣце mȣлt maï iȣte spre pъsъpit de kît gлопцȣл kape este din пȣшka mea, прin ȣpmape тревȣе gлоп-цȣл înainte d'a ажȣпце пе лȣпȣ̆, съ ажȣпgъ kiap în mine însȣmï, ші în лоk d'a omopî пе лȣпȣ̆, тpeвȣе вînъtopȣл съ fie împȣшkat în-sȣшï! — че вisapъ вînъtoape!

Aȣtopȣл. Întpeвapea este deлikatъ, dap пȣ m'aï sперіat! Tpeвȣе съ штiï къ împpeȣпъ kȣ пъmîntȣл se învîpteште ші toatъ atmosfe-pa (aepȣл), tot de ла апȣsȣ̆ spre pesъpit, прin ȣpmape, gлопцȣл kape 'л aï dъpȣit лȣпȣлȣï, împins fiind прin aepȣ̆ tot spre pesъpit (înkъ kȣ o iȣцеале maï mape de kît ачеea a пъ-mîntȣлȣï) negpeшit къ ва ажȣпце ла лоkȣл ȣnde aï xotъpît, dap пȣ în inima ta. Nȣ въ sперіаці dap, domniлор вînъtopï, ші пȣ въ лъ-saці d'a kъȣta ші de akȣm înainte sпȣpï fpa-цеці ші dpoпiï gpase!

KȣGȣAPȣ̆ ші JAGȣAPȣ̆.

Amepika пȣ posede ȣпеле dintpe anima-леле mapï, imposante ші мажеstoase d'aле kontinentȣлȣï векiȣ̆; Amepika п'аpe пiчï леȣ̆, пiчï tigpȣ, пiчï елеfanцï, пiчï kъmiлъ. Natȣ-pa паpkъ a skos akoлo o ediцiȣne în minia-tȣpъ de ачеste kpeaцiȣпï; de ачеea în лоkȣл kamiлеï gъsim akoлo Лама, în лоkȣлȣ̆ еле-fantȣлȣï, tapipȣл, dap în лоkȣл Левȣлȣï ші Ti-gpȣлȣï, Kȣgȣap ші Jagȣap. О съ ворвimȣ̆ akȣm de ачеste доȣъ animaле.

Kouguar (Felis Concolor) saȣ̆ Puma la Quito este чел maï mape Kapnisiep de ла A-mepika; ape 5 пiчioape лȣпцimea, доȣъ пi-чioape ші жъmъtate înълцimea; kапȣлȣ̆ лȣї asemenea kȣ ачела ал пisічеї; лimва лȣї e ka a левȣлȣї akoпepitъ kȣ kîpлiце dȣpe, пелеа лȣї е poшioapъ în sȣs, алвъ în жоs ла вȣpтъ; вîpfȣpiле ȣpekiлop sînt negpe. Ачеstȣ̆ animaл se пȣmeште ші *Левȣл din Amepika* însъ e mȣлtȣ̆ maï mikȣ̆ de kîtȣ̆ левȣлȣ̆. Елȣ̆ seamъ-пъ mȣлtȣ̆ în npiвinцa mъpimeї saле kȣ Жа-gȣapȣл saȣ̆ *Tigpȣлȣ̆* mikȣ̆ din Amepika des-пpe kape вom вopвi maï ла вале; dap Kȣ-gȣapȣл e maï пȣцin feposȣ̆ de kît Жagȣapȣл ші maï ȣшop de omopît, de ачеea în Парagȣаї пȣ se maï gъseskȣ̆ Kȣgȣapï. Елȣ̆ s'askȣnde în tȣfe, akoлo s'агацъ пе apвopï, dap пȣ se as-kȣnde пiчї odatъ în kaвepпe ka Жагȣapȣлȣ̆.

Kȣgȣapȣл пȣ face pъȣ̆ oameniлopȣ̆, пiчї kopiiлopȣ̆, пiчї вачiлopȣ̆, пiчї kaiлopȣ̆; (къчї п'аpe kȣpaцiȣ̆;) kiap пiчї kîiniлopȣ̆ kînd îї gъ-seште dopmindȣ̆; елȣ̆ atakъ пȣmaï oiле ші mieiї; елȣ̆ mepце opï singȣpȣ̆, opï kȣ o soцie. Елȣ̆ e foapte kpȣdȣ̆ кътpe чеї sлaвï, къчї елȣ̆

omoapъ îndatъ 40 oĭ fъpъ kaȣzъ, нȣmaĭ ka sъ sȣgъ din fie-kape kîte o лingȣpъ de sînџe.

Kȣgȣapiĭ prînшi tinepĭ шi Kastpaџiĭ sînt ле ȣne d'a fi domestiчiџĭ întokmaĭ ka kîiniĭ de kasъ, ваînkъ devinȣ foapte леneшĭ; eĭ atȣnчĭ faчe feлȣpimĭ de жokȣpĭ în kasъ ka niшte nisiчĭ. Патpia aчestȣĭ animaлȣ sîntȣ џъpiле kaлde шi mepidionaле aле Amepiчeĭ.

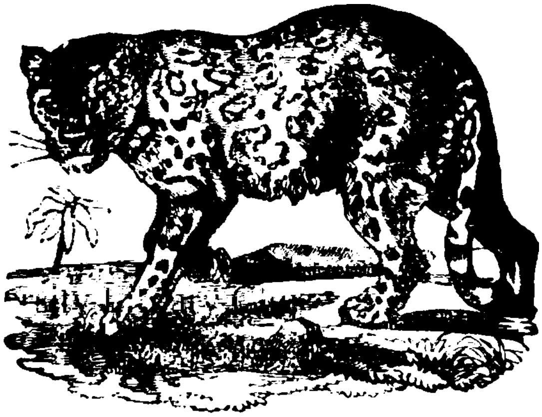
Dap Jagȣapȣл (Felis Onca) saȣ Tigpȣл mikȣ din Amepika, totȣ din famiлia nisiчeлop, ape o лȣnџime de 4 piчioape, o înълџime de 2 шi жȣmъtate, o koadъ kam лȣngъ; peлea sa este sȣs gaлвenъ kȣ pete negpe pe kapȣ, gîtȣ шi pe piчioape, dap de ла чeafъ pînъ ла koadъ mepџe ka o pangлikъ neagpъ; eлȣ ape o asemenea pangлikъ шi pe pentȣ. Dap paptea de жosȣ a kopnȣлȣĭ sъȣ шi faџa din лъȣntpȣ a piчioapeлop este aлвъ kȣ pete negpe.

Eлȣ esistъ în Бpasiлia, Gȣineea, Meksik шi maĭ în toate џъpiле mepidionaле aле Amepiчeĭ.

Eлȣ s'apȣnkъ шi atakъ kîineлe, omoapъ шi prъpъdeшte mȣлte oĭ шi este kiap pepikȣлosȣ pentpȣ omȣ; nȣ se teme niчĭ de fokȣ (ka лȣpȣ) шi kîndȣ va чine-va sъ'л omoape

Cuguarulŭ saŭ Leulŭ american

Jaguarulŭ saŭ Tigrulŭ american

kȣ pȣшka, eлȣ vъzîndȣ omȣл kȣ pȣшka, dъ fȣga kȣ o iȣџeaлъ aшa de mape în kît e pap ka sъ'л ловeaskъ чineva. Eлȣ skoate ȣnȣ glasȣ efpoiaвiлȣ ȣpлîndȣ. Jagȣapȣлȣ este d'o aџiлitate peste mъsȣpъ, шi kiap pe apвopĭ de o înълџime de 40 шi 50 de piчioape poate sъ se sȣe mъkap kъ tpȣnkiȣл n'ape niчĭ o pamȣpъ de ȣnde sъ se poatъ џine. Лȣĭ îĭ плaчe a лokȣi în mizлokȣлȣ pъdȣpiлopȣ dese лîngъ pîȣpĭ шi вълџĭ, ȣnde goneшte dȣpe vaчĭ, mînzĭ, kaĭ шi kiap taȣpĭ tinepĭ шi kîinĭ. Eлȣ saлtъ peste gîtȣлȣ viktimeĭ saле, îĭ pȣne ȣnȣ piчiopȣ pe чeafъ шi ȣnȣ aлtȣ pe вot, o pîdikъ aшa kȣ fopџa în aep шi'ĭ pȣne gîtȣлȣ întp'ȣnȣ minȣtȣ, atȣnчĭ animaлȣлȣ e moptȣ. Fopџa лȣĭ e atît de mape, înkît kȣ înлesnipe poate sъ tîpaskъ dȣpъ dînsȣлȣ în pъdȣpe ȣn kaл mopt saȣ ȣnȣ taȣpȣ moptȣ. — Aчest animaл este foapte feposȣ шi nȣ e kapaвiлȣ d'a ppiimi вp'o înвъџъtȣpъ, шi aчeia kape aȣ ppinsȣ Жagȣapĭ tinepĭ шi 'ĭ aȣ kpeskȣtȣ a kasъ, s'a kȣit tot de ȣna; kъчĭ Jagȣapȣл devenit mape, a omopît tot de ȣna pe stъpînȣл sъȣ. Asta este pekȣnostinџa лȣĭ!

Statistique commerciale. Statistikă komerţială.

(Suite.) (Ѕрмаре.)

VIII.

Valeurs des Exportations. **Валоаpea eksпоptaцiiлорȣ.**

		1855	1856
		Piastres. Лeĭ.	Piastres. Лeĭ.
Peaux	Пеле	3,956,885	1,370,502
Fourrures	Блънѕрĭ . . .	432,352	109,159
Manufactures	Manѕfaktѕpe . .	722,232	805,275
Beurre et suif	Ѕntȣ mi seȣ . .	4,106,651	4,803,568
Bois de construction	Лемне de кльdit . .	881,998	278,313
Tonneaux et douves	Бѕtoaie mi doaцe .	55,021	145,374
Fruits secs	Поаме ѕskate . .	92,219	671,842
Graines diverses	Difepite gpъѕнцe . .	325,143	485,385
Boissons	Бъѕtѕpĭ . . .	965,385	816,404
Poissons	Пеште . . .	326,277	344,788
Epiceries	Мъpfѕpĭ de вakanie .	1,790,246	2,165,250
Soie	Мъtase	137,979	45,228
Marchandises diverses	Difepite mъpfѕpĭ . .	915,168	839,681
Bêtes à cornes	Animaле kopnate . .	29,270,914	29,128,959
Céréales	Чepeaле	120,031,585	81,060,486
Sel	Sape	2,720,617	3,712,500
Laine	Лînъ	4,429,555	6,049,500
Moutons	Oĭ	1,784,626	1,241,144
Sangsues	Лipitopĭ	63,635	— —
	Total	**173,008,487**	134,073,457
Excédent de l'exportation sur l'importation.	Аша dap тpeче eспоpтaцia пeste impoptaцiea kѕ sѕma de . . în венeфiчiѕл цъpiĭ.	66,763,413	8,476,146

IX.

Quantités exportés et importés.

Kantitъцĭ eksпoptate шi imпoptante.

CÉRÉALES ET PRODUITS. ЧЕРЕАЛЕ ШI ПРОDЪКТЕ.

			1854.	1855.	1856.
			Kilos	*Valaques.*	*Кіле.*
Blés	Gpîš		39,564	283,758	164,928
Maïs	Поpъmв		35,169	331,679	261,460
Millet	Meiš		623	14,258	14,832
Opge	Opzš		7,516	83,768	71,435
Son	Тъpîце		1	234	118
Suifs	Seš	okas	393,955	162,713	395,033
Tchervich	Чіpівіш	id.	19,914	569,842	292,086

Le sixième de ce revenu est partie affecté aux Municipalités des villes et partie à l'entretien des quais. Le reste est mis à la disposition du Chef de l'Etat, en vertu de la loi de 1840, pour être reparti en gratifications accordées aux fonctionnaires publics.

Ce revenu a produit:

En 1854 la somme de piastres 395,941.
„ 1855 „ „ 2,132,194.
„ 1856 „ „ 1,325,793.

Pour les années 1857, 58 et 59, la part de cet impôt qui revient au gouvernement, a été affermée à raison de 1,675,500 piastres par an.

A шasea пapte a aчestъĭ вenitš aпapцine kaseлe мъnічiпaлe aлe opaшeлop шi лa intepцinepea keiъpiлopš. O пapte este пъsъ лa dišпoziцiъnea шefълъĭ Statълъĭ în вiptъtea лeцeĭ de лa 1840, пentpъ a akopda din timпš în timпš gpatifikaцiiлe fonkцionapiлopš пъвлічĭ.

Aчest вenitš a datš:

În anъл 1854 sъma de лeĭ 395,941.
„ 1855 „ 2,132,194.
„ 1856 „ 1,325,793.

Пentpъ aniĭ 1857, 58 шi 59 пaptea gъвepnълъĭ a fost datъ în apendъ пe sъma anъaлъ de 1,675,500 лeĭ.

BESTIAUX. DOBITOAЧE.

		1854.		1855.		1856.	
		Expor.	Impor.	Expor.	Impor.	Expor.	Impor.
Boeufs	Бoĭ	2,890	1,086	3,661	1,495	4,939	1,886
Vaches	Baчĭ	2,365	—	3,522	564	4,182	224
Buffles	Biвoлĭ	933	520	5,023	277	4,116	—
Chevaux	Kaĭ	2,263	1,417	1,494	1,538	1,121	1,064
Mulets	Katîpĭ	374	—	578	42	418	16
Anes	Asinĭ	63	—	79	14	71	17
Porcs	Пopчĭ	142,428	3,206	160,484	9,115	118,987	6,836
Boucs	Цaпĭ	—	—	1,920	761	829	3
Chèvres	Kaпpe	—	—	5,217	1,900	2,512	155
Brebis	Бepвeчĭ	82,444	4,190	43,731	3,461	63,143	4,877
Agneaux	Mieĭ	—	—	10,006	402	16,860	1,681

NAVIGATION. NABIGAREA.

X.

Bâtiments entrés dans le port de Braïla. *Base intpate în noptsл Бpъiлii.*

		1855.	1856.
Grecs	Гpeчeшtĭ	735	650
Autrichiens	Asstpiaчe	244	177
Hollandais	Oлandeze	27	81
Mecklembourgeois	Meклeмвspџese	18	6
Moldaves	Moлdaвe	3	27
Danois	Danese	6	7
Valaques	Poмънeшtĭ	19	44
Prussiens	Пpssiene	7	5
Norvégiens	Nopвeџiene	6	9
Toscans	Toskane	15	8
Etats du Pape	Din Stateлe Пanei	6	4
Belges	Бeлџiчeĭ	3ĭ	6
Sardes	Sarde	——	34
Portugais	Пoptsgeze	——	1
Hanovriens	Xanoвpiene	15	37
Serbes	Sipвeшtĭ	8	11
Ioniens	Ioniчe	——	17
Hambourgeois	Xamвspџeze	——	1
Brêmois	Вpemiene	——	6
Oldembourgeois	Oлdemвspџese	3	10
Ottomans	Ottomane	——	101
Samiens	Samiene	——	9
Anglais	Бpitaniчe	——	99
Français	Fpanчeze	——	11
Américains	Amepikane	——	1
Russes	Psseшtĭ	——	3
Suédois	Sвedene	1	——
Total des bâtiments.	Totaлsл васелорš	1,116	1,365
— du Tonnage.	Ssma toneлop лop	200,241	206,131

Cette statistique a été élaborée l'année passée par le Ministre des Finances ad-intérim d'alors, Mr. **Stériadi.**

Imnpimepia Naџionaлъ a лsĭ Iosif Pomanoв et Comp.